מאת מאיר תדמור

הנבחרים: למה כדאי לעבוד קשה ולהיות מנכ"ל בבל"ל

זה שבנק־לאומי יצא בסוף השבוע שעבר בהנפקה „הגדולה ביותר בתולדות הבורסה", אנחנו כבר יודעים. אבל, כדי לצאת בהנפקה צריך להגיש תשקיף. ב־אמצעות מיסמך זה מביאה החברה ל־ידיעת הציבור את כל הפרטים על מצבה. פירסום התשקיף טעון אישור הרשות לניירות ערך. הפרטים המופיעים בתשקיף חייבים להיות נכונים, והדגש הוא על חייבים. החוק קובע עונשים על מסירת

החלטתי לבדוק אם הם ראויים לשכר כזה, והתברר שכן. הרווח הנקי של בל"ל ב־1980 היה 518 מיליון שקל, גידול של 201 אחוז לעומת הרווח של 1979. מש־כורת המנכ"לים גדלה רק ב־198%. המסקנה: השכר גדל עם הרווח.

כדי שתכירו את הנבחרים, אנו מצרפים את תמונותיהם, אולי מישהו מהם הוא שכן שלכם. במיקרה והתשובה היא חיי־בית, אפשר לבקש הלוואה.

ברוך יקותיאלי

יוסף ראש

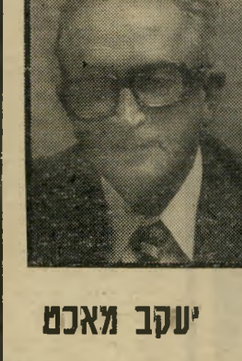

מרדכי איינהורן

יעקב מאכט

מידע לא נכון, שעלול להטעות את המש־קיעים בכוח.

פירסום התשקיף הוא רק התחלה של תהליך. אבל אותנו יעניין הפעם פרט מעניין מתוך התשקיף: כמה מרוויחים, או, ליתר דיוק, מהי הכנסתם של מנהלי בל"ל. ב־1980 היא היתה 5.2 מיליון שקל ברוטו, כולל הוצאות נלוות. ב־1979 היה שכרם 1.7 מיליון שקל. ה־נתונים מתייחסים לשכרם של יו"ר ה־דירקטוריון וחמשת המנכ"לים המשות־פים וכן שכר חברי מועצת־המנהלים.

גם בנק־הפועלים, כידוע לכם, יוצא בהנפקה וכמובן הגיש תשקיף. גם שם מופיע סכום, יותר צנוע, אך כזה שראוי עדיין להתכבד בו. ועוד דבר שראוי ל־ציון: המנכ"לים של הבנקים מחזיקים חבילות גדולות של מניות הבנקים ש־אותם הם מנהלים, וזה בוודאי מההכנסה הפנויה שלהם. מי שמקבל משכורת של מנכ"ל, יכול להרשות לעצמו לקנות סטוק בל"ל, ולדאוג שיהיו תמיד ב־עליה. זה טוב גם למנהלי בנק־הפועלים וגם לבעלי דיסקונט.

מכונית יוקרה „אסטון־מרטין"
למנהלי בנקים: 14 מיליון לירות לפני מס

ביטוח

ביטוח מנהלים: לא כל־כך בטוח

עשרות אלפי המבוטחים בביטוח־מנהלים עלולים למצוא עצמם במצב מאוד לא נוח, כאשר יפרשו מעבודתם. למה? בגלל האינפלציה. ההפרש בין מה שהמבוטח אמור היה לקבל בתנאים רגילים, בלי אינפלציה, ובין מה שיקבל למעשה, בתנאים של אינפלציה דוהרת, מסתכם בעשרות אחוזים.

כדי להסביר את הדברים, נציג את תוכנית ביטוח־המנהלים של ש.ה. שבי־טח עצמו באחת החברות הגדולות בארץ. תקופת ביטוח־המנהלים (ביטוח־חיים, המשלב חיסכון וביטוח־ריסק) היא בין האחד ביוני 1964 לאחד ביוני 1991. מר ש.ה. משלם את הפרמיה שלו מראש, בכל שנה, כשסכום הביטוח מותאם למדד פעמיים בשנה — באחד בפברואר ובאחד ביולי. כלל זה חל על כל הפוליסות מסוג זה, הקיימות בארץ.

כאשר יפרוש ש.ה. מעבודתו בחודש יוני 1991, יקבל את הסכום המגיע לו, כפי שיחושב באחד בפברואר באותה שנה, כאשר המדד הידוע באותו תאריך יהיה זה שפורסם ב־15 בינואר, המתייחס לחו־דש דצמבר של השנה הקודמת. בקי־צור: ש.ה. יפסיד שישה חודשי מדד, שהם האינפלציה שתצטבר מדצמבר 1990 ועד ליוני 1991.

כאשר החל ש.ה. את תוכנית הביטוח שלו, היו שיעורי האינפלציה נמוכים, ואיש לא יכול היה לשער, כי אי־פעם תהיה חשיבות רבה להפרש של שישה חודשים. היום נראה העניין אחרת.

אם ש.ה. היה פורש השנה, מה היה קורה? האינפלציה בין דצמבר 1980 ל־יוני 1981 הסתכמה בכ־50%. אם מיו־דענו המבוטח היה מקבל בתחילת יוני סכום של מיליון שקל, על פי תחשיב המבוסס על דצמבר 1980, הרי שהפ־סיד כ־350 אלף שקל — כשליש מהסכום שהגיע לו. הפרש זה הוא כה משמעותי, שלעיתים הוא יכול להוות את ההבדל בין חיים בכבוד ובין עוני. איש לא יוכל לערוב לנו שהאינפלציה ב־1991 לא תהיה גבוהה יותר ועימה גם הפסדיהם של המבוטחים.

מהו הפיתרון? פשוט מאוד, להתאים את סכום הפוליסה בכל חודש ולא בכל שישה חודשים, ואז יהיה סכום הביטוח מוצמד במלואו למדד האחרון. נראה ש־מטעמי נוחיות אין חברות הביטוח עו־שות זאת, המפקח על הביטוח אינו עומד על כך, ורוב המבוטחים כלל אינם יוד־עים מה מצפה להם.

תערוכות

מה יותר מהר ממכונית מירוץ? אופנוע מירוץ

הפעם נספר על מה שיקרה „בפעם הראשונה בארץ" בסוף החודש. הפעם נוכל לראות מכוניות וגם אופנועים ש־אותם רואים רק בסרטים. אלה שמארג־נים את תערוכת המכוניות בתל־אביב עשו חשבון והחליטו — אם מוציאים בארץ על רכב והסובב אותו עשרות מיל־יארדי שקל (!) בשנה, למה שלא ילקקו קצת מהשמנת שעל העוגה?

לא חשוב מי מצא את מי, היזם ה־ישראלי את המארגן הגרמני, או להיפך — שניהם החליטו להמר על הסקרנות של הישראלים. כדי לספק סקרנות זאת, הם יביאו ארצה 40 כלי־רכב מכל־מיני דגמים, סוגים, צורות ושנות ייצור — החל ממכוניות שמהירותן 300 קילו־מטרים בשעה וגמור באופנועים המגיעים למהירות של 328 קמ"ש.

אז מי שמתעניין יכול לקחת סיבוב. בתשלום, כמובן.

הבורסה

מי יצטרך לעבוד קשה, כדי שהמאזן ייראה יפה

השבוע החולף היה עדיין עצבני. אומ־נם פחות מהשבוע שלפניו, אבל בכל־זאת. חלק מאווירת האי־ודאות יצרו מילחמת ההודעות והידיעות על הפסדי הבנקים המתמחים במתן אשראי ליהלו־מנים.

ההנחה הרווחת בין ציבור המשקיעים שבנק זה כמו רישיון להדפיס כסף, עדיין לא חלפה. בנק תמיד מרוויח, ובאמת, ב־1980 הרוויחו הבנקים יפה מאוד. גם במחצית הראשונה של שנת 1981 היה הרווח נאה, בעיקר אצל אלה שהסעיף „חובות מסופקים" לא גדל ריאלית.

מכל העסק הזה של אשראי מובטח בחלקו, או לא כל כך מובטח, יצא נקי לגמרי בנק הפועלים — זה לא השטח שלו. גם הבנקים שספגו הפסדים יתגברו, אבל פי־בי ודנות יצטרכו לעמול קשה כדי שהמאזן של הבינלאומי יראה יותר יפה. ואולי גם, לחרוג מהמדיניות של אי־תמיכה במניותיהם, כפי שכבר עשו בשבוע האחרון, בלית ברירה. הבה נניח להם להתאושש. אגב, מתי יפורסם ה־מאזן?

מישהו, קרוב לעניינים רמז לי, שב־„בינלאומי" יהיו שינויים פרסונאליים, אך דאג לומר שלא כדאי שאפרסם את העניין. שכן, אם אפרסם, ידחה מועד „השינויים"; מה דעתכם, על איזה מחנה נמנה הרומז, על אלה ש„ישונו" החוצה או למטה, או על אלה ש„ישונו" למעלה?

צמוד וקצר

נו, מה אתם אומרים על הצמודים? ירדו, מה? בטח שירדו. אז הפלא הזה, שמה שיורד זה טוב, חל בעיקר על ה־צמודים. למה? מה שיורד יותר, יצטרך אחר כך לטפס יותר. ומי שקונה כרטיס בקומת המרתף, נוסע יותר קומות.

את התסבר הארוך הזה עם הדוגמה אפשר לסכם במילה אחת ארוכה: ה־צמודים יהיו יותר אטרקטיביים. בינתיים היו פדיונות גדולים מאוד, כדי שיהיה כסף להשקיע במניות הבנקים. אז מתי באמת יהיה מעניין וכדאי לרכוש צמו־דים? קודם כל, תנו להנפקות הגדולות להיגמר, ואז למי שיש עוד כסף, ואם הנציג של בנק־ישראל בבורסה יתנהג בהתאם לציפיות, יהיה כדאי לרכוש צמו־דים. הפעם, העיתוי המדוייק, הוא ש־„יהפוך עני לעשיר".

מה שמוב - טוב תמיד

מניות טובות — נכסיות ובריאות — טובות תמיד. אפילו ירדו קצת, יריידה סימן לעליה בעבר, וגם בעתיד. קחו את „פולגת", את „עלית", ואפילו את „דו־בק". באלה כדאי להחזיק. גם „ים ה־מלח", למרות היריידה היא מניה טובה מאוד. סבלנות רבותי!

● אלקטרה המשיכה לעלות — אמר־תי לכם. תראו איך נראה המאזן.

● בתיבת נח של „ארט 5" התקינו מנוע דיזל חדיש תחת משוטים, והיא עלתה יפה מאוד. מר שני, קיבלת סוכנות של מנועי דיזל, מה קרה לנעליים?

● ויש לנו עוד יופי של עליות ב־„דרעד" וגם ב„ארלדן". למה? כובע! ולא רק משום שיש להן קשר למקרקעין. אלה מניות שטוב לצעוד איתן בזהירות. אני לא טיפוס זהיר. לכן אני לא משקיע בהן.

● מה קרה ל„אפריקה"? עוד שבוע טוב עבר עליה. מי זה דוחף אותה כל הזמן? אם לא קבלן אז אולי ההתנפלות על הקרן החדשה של דיסקונט, „תאנה", המתמחה במקרקעין.

● עכשיו יש לי עצה טובה מאוד: קנו אופציות, לא חשוב מה, לא חשוב מי. זוהי האופנה האחרונה בבורסה של תל־אביב. אפשר גם לקנות חבילה בקרנות המתמחות באופציות. שיעשו הם את ה־עבודה.